

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

VƯƠNG THÁI THẢO

**QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG ĐÁNH GIÁ CỦA GIÁO VIÊN THCS VỀ
KẾT QUẢ HỌC TẬP CỦA HỌC SINH
HUYỆN THUẬN THÀNH- TỈNH BẮC NINH**

Chuyên ngành: Quản lý giáo dục

Mã số: 60 14 05

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học

TS TRẦN THỊ TỐ OANH

THÁI NGUYÊN- NĂM 2011

MỞ ĐẦU

Công tác kiểm tra đánh giá có vị trí và vai trò quan trọng đặc biệt trong quá trình dạy học và nâng cao hiệu quả giáo dục. Nó tham gia vào mọi giai đoạn của quá trình dạy học và làm động lực tích cực thúc đẩy hoạt động dạy học. Kiểm tra, đánh giá là công việc không thể thiếu của quá trình dạy học và luôn phải được tiến hành thường xuyên.

Kiểm tra, đánh giá là hoạt động diễn ra trong suốt quá trình dạy học, nó phụ thuộc rất nhiều vào công tác chỉ đạo của hiệu trưởng, vào trình độ và năng lực giáo viên, đồng thời vào các điều kiện cơ sở vật chất phục vụ cho giảng dạy và học tập. Hiện nay, việc kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh THCS còn nhiều bất cập. Trên thực tế hiệu trưởng phải thường xuyên quản lý để bảo đảm tốt những mặt sau trong kiểm tra, thi và đánh giá tại trường mình: 1. Thực hiện nghiêm túc các quy chế về đánh giá, kiểm tra ở mọi thời điểm của cấp học; 2. Tăng cường thanh tra, kiểm tra hoạt động dạy của GV; 3. Chỉ đạo chặt chẽ việc đảm bảo nề nếp, kỷ cương trong dạy và học, tránh các biểu hiện tiêu cực khi đánh giá; 4. Đảm bảo tính thống nhất, khách quan trong quá trình kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của HS.

Quản lý hoạt động của trường, trong đó có quản lý hoạt động chuyên môn, là một trong những chức năng của Ban giám hiệu nhà trường mà trong đó vai trò của hiệu trưởng có ý nghĩa quyết định. Quản lý trường học tại cấp trường là trách nhiệm của hiệu trưởng và các cấp quản lý trực thuộc hiệu trưởng như hiệu phó, tổ trưởng chuyên môn. Hiệu trưởng và các cán bộ quản lý cấp trường rõ ràng cần xác định và thực hiện những biện pháp nhất định trong lãnh đạo và quản lý trường mình nhằm quản lý hoạt động đánh giá học sinh nói chung và đánh giá kết quả học tập nói riêng để bảo đảm việc

đánh giá đó được thực hiện đúng qui định, đúng hướng dẫn của cấp trên, đúng yêu cầu dạy học môn học, đồng thời phù hợp với đặc điểm riêng của trường mình. Nếu thiếu quản lý hoặc biện pháp quản lý thì sẽ dễ dẫn đến tình trạng giáo viên không đánh giá theo qui chế, hoặc đánh giá thiếu khách quan, thiếu chính xác, thiếu trách nhiệm.

Đề tài “ **Quản lý hoạt động đánh giá của giáo viên THCS về kết quả học tập của học sinh huyện Thuận Thành, tỉnh Bắc Ninh**” có thể là một trong những nghiên cứu tương đối mới, đi sâu xem xét vấn đề quản lý hoạt động đánh giá tại cấp trường ở THCS. Đây là vấn đề cần được tìm hiểu nghiêm túc, tuy nhiên cho đến nay chưa có một công trình nghiên cứu tương đối toàn diện và trực tiếp đối với vấn đề vừa đặt ra, dù là ở mức độ bước đầu. Gần đây một số đề tài và luận văn đã xem xét những vấn đề chung của quản lý dạy học trong nhà trường, nhưng chỉ đề cập hoạt động đánh giá. Vấn đề là đánh giá phải được quản lý thế nào? Và bản thân việc quản lý ấy cần được thực hiện ra sao ở trường? Chính vì vậy chúng tôi đã chọn đề tài này làm luận văn thạc sỹ quản lý giáo dục.

2. MỤC ĐÍCH NGHIÊN CỨU

Xác định thực trạng việc quản lý hoạt động đánh giá kết quả học tập của giáo viên THCS huyện Thuận Thành tỉnh Bắc Ninh và đề xuất một số biện pháp quản lý hoạt động đánh giá cho các trường THCS huyện Thuận Thành, tỉnh Bắc Ninh.

3. ĐỐI TƯỢNG VÀ KHÁCH THỂ NGHIÊN CỨU

3.1. Khách thể nghiên cứu: Hoạt động quản lý đánh giá kết quả học tập của học sinh do giáo viên tiến hành.

3.2. Đối tượng nghiên cứu: Hoạt động đánh giá kết quả học tập học sinh do giáo viên THCS tiến hành.

4. PHẠM VI NGHIÊN CỨU

- Về nội dung tập trung vào hoạt động quản lý đánh giá kết quả học tập của học sinh như một phần của quản lý trường học.

- Về địa bàn: nghiên cứu thực trạng tại 19 trường THCS huyện Thuận Thành tỉnh Bắc Ninh

5. GIẢ THUYẾT KHOA HỌC

Công tác quản lý hoạt động đánh giá của giáo viên THCS về kết quả học tập của học sinh ở huyện Thuận Thành- Tỉnh Bắc Ninh vẫn còn những hạn chế bất cập so với yêu cầu giáo dục- đào tạo trong giai đoạn hiện nay. Nếu có các biện pháp quản lý hoạt động đánh giá kết quả học tập của học sinh do giáo viên tiến hành thì việc quản lý trường học sẽ hiệu quả hơn

6. NHIỆM VỤ NGHIÊN CỨU

6.1. Xác định cơ sở lý luận của hoạt động quản lý đánh giá kết quả học tập của học sinh.

6.2. Đánh giá thực trạng hoạt động quản lý đánh giá kết quả học tập của học sinh do giáo viên THCS tiến hành ở huyện Thuận Thành, tỉnh Bắc Ninh.

6.3. Đề xuất một số biện pháp quản lý đánh giá kết quả học tập của học sinh do giáo viên THCS tiến hành ở huyện Thuận Thành, tỉnh Bắc Ninh

6.4. Tổ chức khảo nghiệm các biện pháp

7. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

7.1. Phương pháp nghiên cứu lý luận

Phương pháp phân tích lịch sử - lo gíc để tổng quan, chọn lọc các quan điểm, lý thuyết, quan niệm khoa học có liên quan đến quản lý đánh giá kết quả học tập của học sinh

Phương pháp so sánh, tổng hợp, khái quát hóa lý luận để xây dựng hệ thống khái niệm và căn cứ lý luận

7.2. Các phương pháp nghiên cứu thực tiễn

Phương pháp điều tra xã hội học bằng bảng hỏi, phỏng vấn, tọa đàm, quan sát về hoạt động quản lí đánh giá kết quả học tập của học sinh

Phương pháp tổng kết kinh nghiệm quản lí, phân tích, đánh giá hồ sơ quản lí của trường

7.3. Các phương pháp khác

Phương pháp chuyên gia để lấy ý kiến đánh giá thẩm định các biện pháp quản lí đánh giá

Phương pháp sử dụng thống kê để xử lí số liệu, đánh giá và trình bày kết quả nghiên cứu

Chương 1

CƠ SỞ LÝ LUẬN CỦA VIỆC QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP CỦA HỌC SINH TRUNG HỌC CƠ SỞ

1.1. Khái quát lịch sử nghiên cứu

Quản lý kiểm tra đánh giá là một quá trình hoạt động thu thập thông tin và giải quyết thông tin có liên quan đến việc dạy và học của GV và HS, đồng thời qua công tác này ban giám hiệu của nhà trường, đặc biệt là hiệu trưởng nắm vững chất lượng giáo dục nói chung và kết quả học tập của HS nói riêng, từ đó có những biện pháp phù hợp giúp GV và HS đảm bảo mục tiêu giáo dục.

Quản lý hoạt động đánh giá kết quả học tập ở trường trung học cơ sở cũng là một trong những biện pháp quản lí chất lượng giáo dục trong nhà trường. Đã có nhiều công trình, đề tài, luận văn nghiên cứu đến các biện pháp quản lí cho hiệu trưởng nhằm nâng cao kết quả học tập của học sinh, nhưng chủ yếu đề cập tới công tác quản lí của hiệu trưởng trong việc nâng cao kết quả học tập của học sinh, nhưng chưa chú trọng đến quản lí hoạt động đánh giá kết quả học tập

của học sinh THCS. Hiệu trưởng đã thực hiện các biện pháp quản lý việc học tập của học sinh, tổ chức các điều kiện hỗ trợ hoạt động học tập cho học sinh, trong đó đặc biệt quan tâm đến vấn đề tổ chức chỉ đạo việc đổi mới chương trình, phương pháp giảng dạy của giáo viên và phương pháp học tập của học sinh. Những yếu tố đó được xem là chủ đạo trong việc nâng cao kết quả học tập.

Tuy nhiên trên thực tế những biện pháp quản lý của hiệu trưởng để nâng cao kết quả học tập của học sinh chưa chú trọng tới việc bồi dưỡng về biện pháp nghiệp vụ, công tác bồi dưỡng học sinh yếu, quản lý học sinh ở gia đình.

Các công trình nghiên cứu cũng đã đề ra một số biện pháp khắc phục những tồn tại trong quản lý hoạt động giáo dục trong nhà trường, cụ thể là:

- Các biện pháp tác động đến nhận thức của giáo viên, học sinh và các lực lượng xã hội nhằm nâng cao kết quả học tập của học sinh.
- Các biện pháp cải tiến việc quản lý giảng dạy của giáo viên;
- Các biện pháp cải tiến việc quản lý quá trình học tập của học sinh;
- Các biện pháp cải tiến tạo điều kiện phục vụ cho dạy và học.
- Các biện pháp phối hợp các lực lượng giáo dục trong quản lý học tập.

Kết quả nghiên cứu cho thấy vai trò của hiệu trưởng trong việc quản lý và nâng cao kết quả học tập của học sinh trong nhà trường là rất cần thiết và là một trong những yếu tố góp phần nâng cao chất lượng giáo dục trong nhà trường hiện nay. Tuy nhiên cho đến nay chưa có một đề tài, hay một công trình nghiên cứu nào đề cập đến việc ***Quản lý hoạt động đánh giá kết quả học tập ở trường***

THCS. Đây là vấn đề cần được tìm hiểu một cách kỹ càng và nghiêm túc, chính vì vậy chúng tôi đã chọn đề tài này để nghiên cứu.

1.2. Tổng quan về giáo dục THCS

a) Mục tiêu của Giáo dục Trung học cơ sở

Giáo dục THCS được thực hiện trong bốn năm, từ lớp 6 đến lớp 9 và nhằm giúp HS củng cố, phát triển những kết quả của tiểu học; có trình độ học vấn phổ thông cơ sở và những hiểu biết ban đầu về kỹ thuật, hướng nghiệp để HS tiếp tục học THPT, THCN, học nghề hoặc bước vào cuộc sống lao động. Giáo dục THCS tạo nền tảng văn hoá, đạo đức cho công dân Việt Nam, cho người lao động tham gia các hoạt động xã hội. Đánh giá chất lượng giáo dục nhằm đảm bảo sản phẩm của giáo dục đáp ứng yêu cầu của xã hội cả về trình độ văn hoá và nhân cách của người lao động.

b) Yêu cầu đối với nội dung giáo dục trung học cơ sở

Giáo dục trung học cơ sở phải củng cố, phát triển những nội dung đã học ở tiểu học, đảm bảo cho HS có những hiểu biết phổ thông cơ bản về tiếng Việt, Toán, Lịch sử dân tộc; kiến thức khác về khoa học xã hội, khoa học tự nhiên, pháp luật, tin học, ngoại ngữ; có những hiểu biết cần thiết tối thiểu về kỹ thuật và hướng nghiệp.

c) Chuẩn kiến thức, kỹ năng và yêu cầu về thái độ của chương trình giáo dục trung học cơ sở

d) Phương pháp và hình thức tổ chức các hoạt động giáo dục ở trung học cơ sở

e) Đánh giá kết quả giáo dục trung học cơ sở

1.3 Một số khái niệm liên quan đến vấn đề quản lý

1.3.1. Quản lý

1.3.1.1. Khái niệm quản lý

Khái niệm quản lí được hiểu theo nhiều cách. Có nhiều định nghĩa khái niệm này, trải qua nhiều thế hệ nghiên cứu và phát triển quản lí (F.W. Taylor, A. Fayol, A.I. Berg, Paul Hersey, Kenneth Blanchard, C. Argyris, C. Barnard, R. Likert, A. Marshall, P. Drucker, A. Church v.v...) nhưng chưa cách giải thích nào được chấp nhận hoàn toàn. Đa số định nghĩa xuất phát từ quan điểm cục bộ, ví dụ từ quản lí kinh doanh, quản lí tổ chức v.v... Có lẽ điều đó là khách quan, vì không có khái niệm nào bao quát hết mọi lĩnh vực quản lí mà đều đúng cả. Chẳng hạn một số định nghĩa dưới đây:

- Quản lí là hoạt động nhằm đảm bảo sự hoàn thành công việc thông qua sự nỗ lực của người khác.

- Quản lí là quá trình lập kế hoạch, tổ chức, lãnh đạo và kiểm tra công việc của các thành viên thuộc một hệ thống đơn vị và việc sử dụng các nguồn lực phù hợp để đạt được các mục đích đã định.

- Quản lí là một hoạt động thiết yếu nhằm đảm bảo phối hợp những nỗ lực cá nhân nhằm đạt được mục đích của cả nhóm.

- Quản lí chính là các hoạt động do một hay nhiều người điều phối hành động của những người khác nhằm thu được kết quả theo mong muốn.

- Quản lí là một nghệ thuật, biết rõ chính xác cái gì cần làm và làm cái đó như thế nào bằng phương pháp tốt nhất, rẻ nhất.

- Quản lí là đưa xí nghiệp tốt lên, cố gắng sử dụng các nguồn lực (nhân tài, vật lực) của nó. [Nguồn: Wikipedia online].

Một số nhà nghiên cứu trong nước cũng cố gắng tìm cách định nghĩa khái niệm này từ góc độ hành chính, kinh tế, giáo dục, điều khiển học, và thậm chí cả chính trị. Ví dụ:

- Quản lí là quá trình lập kế hoạch, tổ chức của chủ thể quản lí đến tập thể người lao động nói chung (khách thể quản lí) nhằm thực hiện những mục tiêu dự kiến.

- Quản lí là quá trình lập kế hoạch, tổ chức, lãnh đạo và kiểm tra công việc của các thành viên thuộc một hệ thống đơn vị và việc sử dụng các nguồn lực để đạt mục đích đã định.

- Tác động liên tục, có tổ chức, có định hướng của chủ thể quản lí (Người quản lí) tới khách thể quản lí (Người bị quản lí), trong một tổ chức về mặt chính trị, văn hoá, kinh tế, xã hội v.v... bằng một hệ thống các luật lệ chính sách, nguyên tắc, các phương pháp và biện pháp cụ thể... Nhằm làm cho tổ chức vận hành và đạt mục tiêu của tổ chức...

Nói chung quản lí là một quá trình tác động có mục đích hoặc một hoạt động có tổ chức, có định hướng, có chủ thể và đối tượng v.v... Đó là ý tưởng căn bản của những định nghĩa quản lí phổ biến hiện nay, nhưng rõ ràng chưa phải là khái niệm khoa học. Các chức năng quản lí chung chưa nói lên bản chất của quản lí. Không cứ gì quản lí, mà hoạt động nào của con người cũng có khâu lập kế hoạch, tổ chức nguồn lực và cách làm, chỉ đạo (định hướng), giám sát, kiểm tra, đánh giá.

Do vậy chúng tôi hiểu khái niệm quản lí theo nghĩa một dạng lao động xã hội. Chúng tôi đồng ý với tác giả Đặng Thành Hưng đã định nghĩa khái niệm quản lí như sau.

Quản lí là một dạng lao động đặc biệt nhằm gây ảnh hưởng, điều khiển, phối hợp lao động của người khác hoặc của nhiều người khác trong cùng tổ chức hoặc cùng công việc nhằm thay đổi hành vi và ý thức của họ, định hướng và tăng hiệu quả lao động của họ, để đạt mục tiêu của tổ chức hoặc lợi ích của công việc cùng sự thỏa mãn của những người tham gia.

1.3.1.2 Các chức năng quản lí

Hoạt động quản lí bao gồm bốn chức năng cụ thể: Lập kế hoạch - Tổ chức thực hiện - Chỉ đạo - Kiểm tra, đánh giá.

1.3.2. Quản lí nhà trường

Quản lí giáo dục là dạng lao động xã hội đặc biệt trong lĩnh vực giáo dục nhằm gây ảnh hưởng, điều khiển hệ thống giáo dục và các thành tố của nó, định hướng và phối hợp lao động của những người tham gia công tác giáo dục để đạt được mục tiêu giáo dục và mục tiêu phát triển giáo dục, dựa trên thể chế giáo dục và các nguồn lực giáo dục.

Quản lí nhà trường

Trường học (hay nhà trường) là đơn vị cơ sở của tổ chức và hệ thống giáo dục, là nơi trực tiếp thực hiện công tác đào tạo và giáo dục thế hệ trẻ. Có nhiều cách hiểu về quản lí nhà trường như sau:

- Quản lí nhà trường là “Tập hợp những biện pháp (tổ chức, phương pháp, cán bộ giáo dục, kế hoạch hoá, tài chính, cung tiêu) nhằm bảo đảm sự vận hành bình thường của cơ quan trong hệ thống nhà trường, bảo đảm sự tiếp tục phát triển và mở rộng hệ thống cả về mặt số lượng cũng như chất lượng” (M. Mechtizade).

- Quản lí nhà trường là hoạt động của các cơ quan quản lí nhằm tập hợp và tổ chức các hoạt động của giáo viên, học sinh và các lực lượng giáo dục khác, huy động tối đa các nguồn lực giáo dục để nâng cao giáo dục và đào tạo trong nhà trường” (Phạm Việt Vương [38]).

- Quản lí trường học được hiểu là một hệ thống những tác động sư phạm hợp lý và có hướng đích của chủ thể quản lí đến tập thể giáo viên, học sinh, các lực lượng xã hội trong và ngoài trường nhằm huy động và phối hợp sức lực, trí tuệ của họ vào mọi